

De voorzitter van Provinciale Staten in Zeeland

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Ontwikkeling financiële positie Zeeuwse gemeenten	42309		

Middelburg, 18 mei 2021

Geachte voorzitter,

Met deze brief willen we u informeren over de financiële positie van de Zeeuwse gemeenten. Eerder hebben wij u bij brief van 15 december 2020 al geïnformeerd over de vorm van ons financieel toezicht in 2021 op de Zeeuwse gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

Naast informatie over de toezichtvorm (repressief of preventief) hebben wij in die brief ook onze belangrijkste bevindingen over de financiële positie van de gemeenten met u gedeeld. Deze bevindingen hebben wij ook verwoord in bijgaand Landelijk toezichtverslag 2021.

Dit Landelijk toezichtverslag is in IPO-verband geaccordeerd en aan de minister van BZK gezonden, die het weer gebruikt heeft om de Tweede Kamer te informeren (zie bijlage 4).

Aan het landelijk verslag hebben wij een bijlage toegevoegd die inzicht geeft in de ontwikkeling –de trends- van de financiële positie van de Zeeuwse gemeenten. Ook hebben wij de zeer voorlopige uitkomsten van de herverdeling van het Gemeenfonds per 1 januari 2023 toegevoegd. In onze jaarlijkse begrotingscirculaire hebben wij hierover het volgende advies opgenomen: ‘In afwachting van de actualisatie, de verschillende adviezen daarover en het uiteindelijke besluit van het nieuwe kabinet is het op dit moment voorbarig om te gaan anticiperen op deze herverdelingseffecten, zeker op de voordelen. Gemeenten waarvoor nu in de voorlopige voorstellen een fors nadelig herverdeeffect is voorzien dienen bij het opstellen van de meerjarenraming zich hiervan bewust te zijn en waar mogelijk de reserves te versterken.’

Samengevat is dit ons beeld van de financiële positie van de Zeeuwse gemeenten.

Behalve de gemeenten Borsele en Vlissingen hebben alle Zeeuwse gemeenten een structureel en reëel sluitende begroting 2021 zodat voor die gemeenten en gemeenschappelijke regelingen kan worden volstaan met de lichte vorm van repressief toezicht.

De gemeente Borsele heeft inmiddels een herstelbegroting vastgesteld die ons voor nu voldoende basis geeft de begroting 2021 goed te keuren. Ook de begroting van de gemeente Vlissingen is gedeeltelijk goedgekeurd, goedkeuring van het gedeelte (sociaal domein) waarvoor nog een artikel 12-onderzoek loopt is afhankelijk van de uitkomsten van dat onderzoek.

Veel gemeenten hebben moeite om hun begroting sluitend te krijgen. Verschillende gemeenten hebben dit gedaan door een taakstellende bezuiniging op het sociaal domein op te nemen. Alhoewel de taakstellingen zijn onderbouwd door een door de gemeenteraad vastgesteld plan blijft het nog steeds een beetje koffiedik kijken of de bezuinigingen daadwerkelijk behaald gaan worden. Het uiteindelijke nettoresultaat zal ook worden beïnvloed door de effecten van de herverdeling van het gemeentefonds en een besluit over de verhoging van de macrobudgetten.

Verder waren verschillende gemeenten genoodzaakt belastingverhogingen door te voeren, waaronder ook soms een forse verhoging van parkeerheffing en toeristenbelasting.

Naast bezuinigingen op essentiële taken, zoals onderhoud, openingstijden van bibliotheken, dienstverlening, etc. zijn de gemeenten ook steeds minder in staat om zich in te zetten voor grote maatschappelijke opgaven en urgente transities. Er is vaak geen ruimte voor nieuwe initiatieven die zich aandienen, wat wij als provincie ook zelf ervaren in de directie samenwerking met gemeenten aan gemeenschappelijke opgaven.

Enkele gemeenten hebben ook al aangekondigd dat voor de nieuwe begrotingsronde er weer additionele bezuinigingen nodig zijn.

De geraamde impact van corona op de gemeentelijke begrotingen 2021 in Zeeland is nog klein. De meeste gemeenten hebben het alleen tekstueel opgenomen in de risicoparagraaf maar nog zonder een financiële vertaling in de begroting 2021.

Uit een trendanalyse van de belastingdruk, de schuldpositie, het eigen vermogen op basis van de jaarrekeningen 2014 tot en met 2019 blijkt dat deze bij de meeste Zeeuwse gemeenten niet dramatisch is verslechterd. Hierbij moet wel bedacht worden dat naar verwachting de jaren 2020 en 2021 dit beeld negatief zullen beïnvloeden. Dat de Zeeuwse gemeenten een kwetsbare financiële positie hebben blijkt uit een vergelijking van het Eigen Vermogen per inwoner per provincie. Samen met Friesland heeft Zeeland nog geen € 1.000 per inwoner als Eigen Vermogen.

Al met al is en blijft de financiële positie van de Zeeuwse gemeenten zorgelijk. Voor een structurele oplossing is het absoluut noodzakelijk dat de macrobudgetten substantieel worden verhoogd en dat de beschikbare middelen eerlijker over de gemeenten worden verdeeld.

Zowel in de gezamenlijke oproep 'Krachtig groen herstel van Nederland' van IPO, VNG en UvW aan een nieuw kabinet als in de Zeeuwse formatiebrief 'Van Zeeland, voor Nederland' wordt gepleit voor het beschikbaar stellen van voldoende middelen.

In de brief van de minister van BZK aan de Tweede Kamer schrijft de minister hierover: *'Ik deel het belang van gemeenten om te komen tot structurele oplossingen op het gebied van financiën en wetgeving zodat gemeenten voldoende middelen hebben om hun taken uit te voeren en ook in staat zullen blijven een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke opgaven. Ik werk dan ook met gemeenten, provincies en waterschappen gezamenlijk aan de voorbereidingen op het volgende kabinet en verken ik met gemeenten, provincies en waterschappen de wijze waarop en voorwaarden waaronder de belangrijke opgaven van overheden optimaal tot uitvoering kunnen komen, zodat een beter en integraal besluit genomen kan worden over de interbestuurlijke en financiële verhoudingen.'*

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen:

1. Financieel Toezichtsverslag (landelijk)
2. Trendanalyse Zeeuwse cijfers
3. Zeer voorlopige uitkomsten herverdeling GF
4. 2^e Kamerbrief Financiële positie gemeenten

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.